

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně: **Ing. J. M.**, bytem Vyškov, Studnice 51, zastoupené JUDr. Markétou Vaňkovou, advokátkou se sídlem Brno, Poštovská 6, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Praha 3 - Žižkov, Husinecká 1024/11a, o přezkoumání rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu, ze dne 26. 1. 2011, č. j. 33389/2010-17500, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 5. 2014, č. j. 8 A 75/2011 – 86,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 5. 2014, č. j. 8 A 75/2011 – 86, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Stěžovatelka napadla rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu, ze dne 26. 1. 2011, č. j. 33389/2010-17500, žalobou podanou k poštovní přepravě dne 11. 4. 2011. V žalobě uvedla, že byla postupem správního úřadu krácena na svém právu na řádné poučení, současně jí bylo upřeno právo na spravedlivý proces. Výklad konkrétních ustanovení správního řádu žalovaným zásadně překračuje meze správního uvážení. Stěžovatelka konečně namítla, že napadené rozhodnutí je dílem nezákonné a dílem nepřezkoumatelné, vady řízení včetně vad samotného rozhodnutí způsobují jeho nezákonnost, přičemž k daným vadám je nutno přihlížet z moci úřední. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu, zrušil.

Městský soud v Praze shledal, že žaloba ze dne 11. 4. 2011 trpí neodstranitelným nedostatkem podmínek řízení, a to absencí žalobního bodu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Z žaloby totiž nevyplývá, jakého poučení se stěžovatelce nedostalo a čím jí bylo upřeno právo na spravedlivý proces. Rovněž žalobní tvrzení o tom, že výklad ustanovení správního řádu žalovaným zásadně překračuje meze správního uvážení, nelze vůbec považovat za žalobní námitku, neboť v něm nejsou označena konkrétní ustanovení správního řádu, není v něm ani vyloženo, v čem má ono překročení mezi správního uvážení spočívat. Konstatování, že napadené rozhodnutí je dílem nezákonné a dílem nepřezkoumatelné, je pak naprosto nekonkrétní, stěžovatelka netvrdí žádný důvod nepřezkoumatelnosti ani nezákonnosti. Stěžovatelka si přitom tohoto nedostatku svého podání musela být vědoma, neboť v žalobě uvedla, že na jejím podrobném odůvodnění intenzívně pracuje a doručí je soudu v co nejkratší lhůtě.

Usnesením ze dne 17. 8. 2011, č. j. 8 A 75/2011 – 29, vyzval Městský soud v Praze stěžovatelku dle § 37 odst. 5 s. ř. s. k doplnění žaloby. K doplnění žaloby došlo dne 8. 9. 2011. Teprve ze správního spisu soud zjistil, že rozhodnutí o odvolání bylo stěžovatelce doručeno ve středu dne 9. 2. 2011, dvouměsíční lhůta pro podání žaloby dle § 72 odst. 1 s. ř. s. tak uplynula dne 11. 4. 2011.

Městský soud v Praze odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 – 40, publ. pod č. 113/2004 Sb. NSS, podle něhož v případech, kdy žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, a zároveň již není objektivně možné, aby žalobce žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby doplnil, neexistuje zákonná povinnost soudu vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu § 37 odst. 5 soudního řádu správního, neboť takto široce pojímaná povinnost soudu by odporovala zásadě dispoziční a zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je řízení o žalobě koncipováno. V projednávané věci tak Městský soud v Praze nebyl povinen výzvu k doplnění žaloby činit, neboť promarnění zákonné lhůty pro podání žaloby nelze podle zákona prominout. Žalobu proto podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

Podanou kasační stížností napadla stěžovatelka usnesení Městského soudu v Praze z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Předně namítla, že žaloba žalobní důvody dle § 71 odst. 1 písm. d) obsahovala. I pokud nebyly označeny dostatečně konkrétně, měl soud stěžovatelku vyzvat k doplnění či opravě žaloby. Stěžovatelka zde odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, sp. zn. 4 As 18/2007. V nyní projednávané věci sice Městský soud v Praze stěžovatelku ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. usnesením vyzval k doplnění žaloby, nicméně následně bez toho, že by se zabýval tím, zda výzvě vyhověla či nikoliv, žalobu odmítl s odůvodněním, že k doplnění podání neměla být kvůli uplynutí lhůty pro podání žaloby vyzvána. Stěžovatelka upozornila na to, že ji Městský soud v Praze vyzval k doplnění a opravě žaloby po více než čtyřech měsících od podání žaloby. Soudu tak muselo být v okamžiku vydání usnesení dle § 37 odst. 5 s. ř. s. známo, že již dvouměsíční lhůta k podání žaloby uplynula. Stěžovatelka má tak za to, že postup soudu byl v rozporu se zásadou legitimního očekávání, soud totiž neměl v průběhu času svůj názor měnit. Současně došlo i k

pokračování

porušení práva stěžovatelky na soudní a jinou právní ochranu dle § 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatelka poukázala na náleze Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2000, sp. zn. IV. ÚS 406/99, č. 11, podle něhož nepřiměřeně přísný výklad náležitostí správní žaloby porušuje čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a v důsledku toho i právo na soudní ochranu proti rozhodnutí orgánů veřejné správy dle čl. 36 odst. 2 Listiny. Stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze z hlediska uplatněného stížního bodu, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud vycházel v projednávané věci ze závěrů rozsudku rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, publ. pod č. 2162/2011 Sb. NSS, v němž byla řešena otázka obsahového vymezení žalobního bodu dle definice obsažené v § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a rovněž otázka, za jakých okolností je krajský soud povinen vyzvat žalobce k odstranění vad žaloby ve vztahu k žalobním bodům.

Rozšířený senát se v citovaném rozsudku uzavřel, že za žalobní bod je nutno považovat každé vyjádření žalobce, z něhož lze být i jen v nejhrubších obrysech dovodit, že napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné. *„Jinými slovy, náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jím domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí; právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymezit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům bude směřovat jeho přezkum. Bude-li žaloba podaná v zákonné lhůtě pro podání žaloby obsahovat žalobní bod (body) alespoň ve shora vymezené míře konkrétnosti, vznikne vždy krajskému soudu procesní povinnost postupovat podle § 37 odst. 5 s. ř. s., tj. vyzvat žalobce k odstranění vad žaloby tak, aby mohla být věcně projednána; v popsaném případě vada spočívá v nedostatečné specifikaci žalobního bodu. Odmítnout žalobu, jak to učinil městský soud, lze jen tehdy, když ve lhůtě pro podání žaloby žalobce nepředestřel žádný takový žalobní bod, popřípadě jen natolik nekonkrétní, že žalobu nebylo možno projednat, a žalobce na výzvu soudu tuto vadu ve stanovené lhůtě neodstranil.“*

Rozšířený senát rovněž zdůraznil, že lhůta stanovená v § 71 odst. 2 větě druhé a třetí s. ř. s. dopadá nejen na případy, kdy žalobce doplní vedle již obsažených další (nový) žalobní bod, ale i na případy, kdy v žalobě neuvedl žalobní bod žádný; jen v těchto případech uplyne zákonná lhůta (§ 72 odst. 1 s. ř. s.) marně, ve všech ostatních případech je na místě postup dle § 37 odst. 5 s. ř. s.

V posuzované věci stěžovatelka v žalobě namítla, že napadené správní rozhodnutí považovala za nezákonné proto, že nebyla v průběhu řízení řádně poučena o svých právech, žalovaný ve svém rozhodnutí překročil meze správního uvážení, namítla i

nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Tato tvrzení stěžovatelky lze podle Nejvyššího správního soudu považovat za obecně formulované žalobní body, jejichž upřesnění mělo být stěžovatelce umožněno postupem dle § 37 odst. 5 s. ř. s. Stěžovatelka tak ostatně učinila v podání doručeném Městskému soudu v Praze dne 8. 9. 2011, tedy ve lhůtě stanovené v usnesení ze dne 17. 8. 2011, č. j. 8 A 75/2011 – 29.

Právní názor Městského soudu v Praze, že žalobní tvrzení stěžovatelky nenaplňují znaky žalobního bodu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a žaloba je tak pro nedostatek podmínek řízení neprojednatelná, správný není a odmítnutí žaloby z tohoto důvodu postupem podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je chybné. Proto Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze k důvodné kasační stížnosti zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.) a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je Městský soud v Praze podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným tímto rozsudkem. Vyjde tedy z toho, že žaloba již v původním znění obsahovala žalobní body. Následně proto posoudí, zda stěžovatelka v doplnění žaloby ze dne 8. 9. 2011 tyto žalobní body dostatečně konkretizovala tak, aby žaloba mohla být věcně projednána.

V novém rozhodnutí rozhodne Městský soud v Praze i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 11. března 2015

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu